

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46760
Nom: Espanyol com a Llengua Estrangera: Noves Perspectives
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació	Espanyol com a llengua estrangera: noves perspectives	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GONZALEZ GARCIA MARIA VIRGINIA

RICOS VIDAL AMPARO

RESUM

En el pla d'estudis del Títol de Màster, aquesta assignatura s'integra en l'itinerari I (Llengua Espanyola) i en l'III (Formació *Hispanística).

Aquesta assignatura pretén aportar coneixements avançats sobre l'ensenyament de l'espanyol com 2L/LI. Es centra particularment en els documents de referència per a l'ensenyament/aprenentatge, l'enfocament centrat en l'alumnat, les competències clau del professorat, les últimes tendències didàctiques en l'ensenyament de l'espanyol, les noves perspectives en l'ensenyament/adquisició de competències lingüístiques, la competència digital a l'aula de 2L/LI, l'ensenyament de 2L a persones migrants adultes i l'avaluació i certificació en 2L/LI.

L'assignatura forma part del Projecte d'Innovació Educativa INTEGRÀ-ELE, concedit pel Servei de Formació Permanent i Innovació Educativa de la UV.

En aquesta assignatura s'atén especialment els següents ODS: ODS4, ODS5, ODS8, ODS10 i ODS13.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No procedeix.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2267 - M.U. Estudis Hispànics Avançats: Aplicacions i Investigació

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Ser capaços d'aplicar en entorns professionals els coneixements i destreses adquirits, i d'analitzar el conjunt de variables que intervenen en l'encreuament entre teoria i pràctica, captant conflictes i negociant solucions, en el marc del diàleg i de la defensa de drets i obligacions, amb criteris deontològics i laborals.

Ser capaços d'emprar els recursos institucionals, els grans instruments científics, les tècniques, les bases de dades i biblioteques, la bibliografia, les revistes especialitzades i els nous recursos proporcionats per les TIC en l'àmbit d'estudi.

Ser capaços d'exercir un treball en equip, fomentant les relacions interpersonals, el diàleg, el respecte a l'altre i la no discriminació, ni lingüística ni social.

Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis, des d'una perspectiva de gènere.

Ser capaços de debatre les idees de diferents teories en l'àmbit de la filologia hispànica i analitzar críticament les seues aportacions, amb la finalitat de contextualitzar els seus assoliments i contrastar-los amb els coneixements adquirits

Ser capaços de desenvolupar la docència i la investigació en matèries de filologia hispànica

Ser capaços de realitzar una lectura crítica, analítica i competent de tota mena de textos filològics hispànics, en funció d'un mètode d'anàlisi adequada a aquests, mitjançant el qual siga possible extraure

totes les seues implicacions, tant de forma com de contingut

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Documents de referència per a l'adquisició de l'espanyol com 2L/LE

1.1. Anàlisi dels principals documents de referència: Marc europeu comú de referència per a les llengües (i volum complementari), Pla Curricular de l'Institut Cervantes, *MAREP Un marc de Referència per als Enfocaments Plurals de les Llengües i les Cultures, etc.

1.2. Anàlisi de les principals eines i recursos, com el Centre Virtual Cervantes.

2. L'aprenent en el centre: anàlisi de necessitats

2.1. El currículum centrat en l'alumnat, l'anàlisi de necessitats i l'establiment d'objectius.

2.2. Tipus d'objectius i instruments d'anàlisi. Presa de decisions.

3. Competències del professorat de 2L/LE

3.1. Competències clau del professorat

3.2. Les competències intercultural i crítica a l'aula de 2L/LI

4. Últimes tendències en la didàctica de 2L/LE

4.1. Aprenentatge basat en projectes, aprenentatge cooperatiu, aprenentatge servei

4.2. Elaboració del projecte

5. Avaluació i certificació en 2L/LE

5.1. Avaluació i certificació en ELA

5.2. Proves de certificació *DELE i *SIELE

5.3. Portafolis Europeu de les Llengües, *Portfolio de llengües per a futurs professors d'idiomes, etc.

6. La lingüística aplicada a l'adquisició de l'espanyol com 2L/LE

6.1 Fonaments teòrics de la lingüística aplicada

6.2 Aportacions de la lingüística aplicada a la didàctica de l'espanyol

6.3 Processos d'adquisició de l'espanyol com a llengua addicional

6.4 Mètodes i enfocaments basats en la lingüística aplicada

6.5 Avaluació des d'una perspectiva lingüística aplicada

7. La competència digital a l'aula de 2L/LE

7.1 Definició i dimensions de la competència digital docent i discent

7.2 Recursos i eines digitals per a l'ensenyament de l'espanyol

7.3 Disseny de tasques digitals per a l'adquisició de l'espanyol

7.4 Reptes i oportunitats de l'entorn digital a l'aula de L2/L1

7.5 Intel·ligència artificial i personalització de l'aprenentatge

8. Noves perspectives en l'ensenyament/adquisició de competències lingüístiques en l'adquisició de l'espanyol com 2L/LE

8.1. Noves perspectives en l'ensenyament de la competència lèxica.

8.2. Noves perspectives en l'ensenyament de la competència gramatical

8.3. Noves perspectives en l'ensenyament de la competència pragmàtica i discursiva

8.4. *Corpora, tecnologies del llenguatge i ensenyament basat en dades (*DDL)

9. L'ensenyament de 2L a persones migrants adultes

- 9.1. Característiques i necessitats del col·lectiu migrant adult
- 9.2. Enfocaments metodològics específics per a l'ensenyament d'adults
- 9.3. Continguts lingüístics i socioculturals essencials
- 9.4. Obstacles en l'aprenentatge i propostes inclusives
- 9.5. Polítiques lingüístiques i programes educatius per a migrants

Aquests continguts es reflectiran en els següents resultats d'aprenentatge:

Saber aplicar els coneixements adquirits en l'ensenyament de les llengües estrangeres, sent capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts, relacionats amb la lingüística aplicada.

Ser capaços d'integrar els coneixements lingüístics, sociolingüístics i pedagògics per a enfrontar-se a la complexitat de situacions professionals en les quals s'hagen de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.-

Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant i aprofundint en la millora de l'ensenyament de llengües d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigit o autònom.

Ser capaços d'exercir un treball en equip, fomentant les relacions interpersonals, el diàleg, el respecte a l'altre i la no discriminació, ni lingüística ni social en diferents cultures i contextos professionals en els quals pugui exercir un filòleg o filòloga.

Ser capaços d'emprar els recursos institucionals, els grans instruments científics, les tècniques, les bases de dades i biblioteques, la bibliografia, les revistes especialitzades i els nous recursos proporcionats per les TIC, en la docència i investigació de la llengua espanyola com a segona llengua.

Ser capaços de desenvolupar tasques de docència i investigació de l'espanyol en matèries de Lingüística aplicada: ensenyament de l'espanyol com a segona llengua o llengua estrangera.

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	40,00
Total hores	40,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	6,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	104,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	110,00

METODOLOGIA DOCENT

D'acord amb el caràcter teoricopràctic de l'assignatura, s'empren metodologies que conjuminen les classes magistrals amb activitats fonamentalment pràctiques i aplicades:

- Lliçó magistral (exposició de continguts a partir de desenvolupaments teòrics) amb diferents recursos (textos, audiovisuals, etc.)
- Classes pràctiques participatives (exercicis, exposicions, debats, test, etc.), realitzades en grup i/o de manera individual.
- Usos de procediments i estratègies deductius en l'aplicació del coneixement adquirit: detecció i resolució de problemes, activitats de manera individual o en grup (exercicis, lectura i comentari crític de diferents textos, realització de treballs escrits i/o exposició oral dels resultats, etc.) a partir de l'exposició prèvia de continguts.
- Usos de procediments i estratègies inductius en l'aplicació del coneixement adquirit: detecció i resolució de problemes, activitats de manera individual o en grup (exercicis, lectura i comentari crític de diferents textos, realització de treballs escrits i/o exposició oral dels resultats, etc.) a partir de directrius bàsiques per a formular un desenvolupament teòric posterior.
- Potenciació del treball i aprenentatge col·laboratiu (*sociocognitivo).

L'exposició dels continguts teòrics es complementa amb un component pràctic, amb l'objectiu d'aplicar els aspectes estudiats mitjançant tasques realitzades de manera individual i en grup.

Les metodologies actives i innovadores que s'apliquen a l'aula guarden relació amb els projectes d'innovació docent en els quals s'inclou aquesta assignatura. El professorat participa en Projectes d'Innovació concedits pel *Servei de *Formació *Permanent i *Innovació Educativa de la UV, en particular, el projecte final del curs forma part de les activitats del *PIEE (INTEGRA-ELA), un projecte d'innovació que té com a finalitat el disseny, utilització i avaluació de materials, recursos i estratègies per a la docència a col·lectius de persones migrants adultes en col·laboració amb entitats no lucratives (CEAR-Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiat i *SJM València (Servei Jesuïta al Migrant), a fi d'aconseguir la seua integració lingüístic-cultural en la societat espanyola i en la valenciana. Al mateix temps, es dissenyen estratègies que fomenten la incorporació dels *ODS a l'aula (educació de qualitat, igualtat de gènere, reducció de desigualtats, treball decent).

A aquestes activitats formatives, s'afeg la participació en conferències i seminaris organitzats pel Departament de Filologia Espanyola.

AVALUACIÓ

La distribució percentual serà la següent:

30% Assistència participativa a l'aula. Les activitats, individuals i/o en grup, consistiran en lectures, debats en classe, presentacions, assistència a les activitats complementàries. Són activitats no recuperables en segona convocatòria.

30% Valoració dels treballs escrits, assajos, lectures, exercicis pràctics, tasques, qüestionaris, etc., en hores no presencials, que demostrin les competències adquirides. Activitats recuperables en segona convocatòria.

40%: Realització d'un projecte grupal. Activitat recuperable en segona convocatòria.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

L'avaluació i el sistema general de qualificacions seguiran la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern el 30/5/2017 - ACGUV108/2017.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica

AGUIRRE BELTRÁN, Blanca (2012): *Aprendizaje y enseñanza de español con fines específicos. Comunicación en ámbitos académicos y profesionales*. Madrid: SGEL

ASELE (2009): *XX Congreso Internacional de la ASELE. El español en contextos específicos: enseñanza e investigación*. Comillas.

BRAVO-GARCIA, Eva y GALLARDO SABORIDO, Emilio J. (coord.) (2015): *Los estereotipos culturales hispánicos y sus implicaciones didácticas*. Monografías marcoELE 21.

CANDELIER, Michel (coord.) (2013): *MAREP. Un Marco de Referencia para los Enfoques Plurales de las Lenguas y de las Culturas. Competencias y recursos*. Consejo de Europa.

CASTELLANOS VEGA, Isidoro (2010): *Análisis de necesidades y establecimiento de objetivos*. Monografías marcoELE 10, 23-35.

CENTRO VIRTUAL CERVANTES (2000-2014): «Español para Fines Específicos» *Actas de los CIEFE*. https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/ciefe/default.htm

CONSEJO DE EUROPA (2021): *Marco Común Europeo de Referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación (MCER). Volumen complementario*. Servicio de publicaciones del Consejo de Europa: Estrasburgo.

ELLIS, R. (2008). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford University Press.

ESTEBA RAMOS, Diana (2014): «Aproximación al paisaje lingüístico de Málaga: préstamos y reflejos de una realidad lingüística plural», *Recherches* 12, 11-22.

ESTEBA RAMOS, Diana (2014): «Hacia nuevos escenarios en la enseñanza de lenguas extranjeras: los signos lingüísticos públicos y su aprovechamiento en el aula de ELE». En: *Status and prospects of development of mass communications: experience of Russia and Europe*. Diona, 13-20.

FERNÁNDEZ ALONSO, MARÍA (2014): «Estilos de aprendizaje: factores que propician un cambio». *MarcoELE* 18, 1-9.

FERNÁNDEZ, Sonsoles (2017): «Evaluación y aprendizaje», *MarcoELE* 27, 1-43.

FENG, YAO y IRIARTE, FERNANDO (2018): «Estrategias de aprendizaje que utilizan estudiantes chinos que aprenden español como lengua extranjera». *MarcoELE* 27, 1-14.

GARCÉS-CONEJOS BLITVICH, P. (2024). *Pragmatics, (im)politeness, and intergroup communication: A multilayered, discursive analysis of Cancel Culture*. Cambridge University Press.

GARCÍA SANTA-CECILIA, A. (2000): *Cómo se diseña un curso de lengua extranjera*. Madrid: Arco-Libros.

INSTITUTO CERVANTES (2007): *Plan Curricular del Instituto Cervantes*. Madrid: Editorial Biblioteca Nueva, S.L.

INSTITUTO CERVANTES (2012): *Competencias clave del profesorado de lenguas segundas y extranjeras*. https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/competencias/default.htm

JOHNS, T. (2002): «Data-driven learning: The perpetual challenge». En B. Kettemann & G. Marko (Eds.), *Teaching and learning by doing corpus analysis* (pp. 105-117). Rodopi.

LARSEN-FREEMAN, D. y M. H. LONG (1994): *Introducción al estudio de segundas lenguas*. Madrid: Gredos.

LARSEN-FREEMAN, D., y ANDERSON, M. (2013). *Techniques and Principles in Language Teaching* (3rd ed.). Oxford University Press.

LÓPEZ FERRERO, Carmen y MARTÍN PERIS, Ernesto: «La competencia crítica en el aula de español L2/LE: textos y contextos». En *Del texto a la lengua: la aplicación de los textos a la enseñanza-aprendizaje del español L2-LE*, coord. por Francisco Javier de Santiago Guervós, Hanne Bongaerts, Jorge Juan Sánchez Iglesias, Marta Seseña Gómez, Vol. 1, 507-516. ASELE.

MARTÍN PERIS, Ernesto (2015): *La formación del profesorado: innovación y reto*. Barcelona: Difusión.

MUÑOZ BASOLS, J., GIRONZETTI, E. y LACORTE, M. (Eds.) (2019): *The Routledge Handbook of Spanish Language Teaching: metodologías, contextos y recursos para la enseñanza del español L2*. 1ª ed. Routledge

PANO ALAMÁN, A. (2024): *La comunicación digital en español: enfoques, métodos y perspectivas*. Madrid: Ediciones Complutense. ISBN 9788466938815. Disponible en acceso abierto: <https://hdl.handle.net/20.500.14352/1130>

RICHARDS, J. C. y ROGERS, T. S. (1998): *Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas*. Madrid, Cambridge University Press.

SÁNCHEZ LOBATO, J. y SANTOS GARGALLO, I. (dirs.) (2004): *Vademécum para la formación de profesores. Enseñar español como segunda lengua (L2) / lengua extranjera (LE)*. Madrid: SGEL.

TRUJILLO, F. (2012). *Competencia digital y enseñanza de lengua*. Graó.

VILLALBA, F. y HERNÁNDEZ, M. (2001): *Diseño Curricular para la enseñanza del Español como L2 en Contextos Escolares*. Murcia: Consejería de Educación y Universidades de la Comunidad de Murcia.

Complementària

ALCARAZ, Enrique y HUGUES, Brian (2002): *El español jurídico*. Barcelona: Ariel.

CASTILLO LLUCH, Mónica Y SÁEZ RIVERA, Daniel M. (2012): «L'espagnol des immigrants chinois et l'espagnol américain dans le Paysage linguistique de Madrid ». *Recherches*, 9, 39-68.

ESTEBA RAMOS, Diana (2016): «El paisaje lingüístico como herramienta pedagógica para un aula intercultural: despertar a las lenguas, despertar a sus culturas». En: Leiva Olivencia, J. J. y Almenta López, E. (eds.), *La educación intercultural a debate*, editado por Seminario de Interculturalidad, Comunidad y Escuela de la Universidad de Málaga, 10-20.

FENG, Yao y IRIARTE, Fernando (2018): «Estrategias de aprendizaje que utilizan estudiantes chinos que aprenden español como lengua extranjera». *MarcoELE* 27.

FERNÁNDEZ ALONSO, María (2014): «Estilos de aprendizaje: factores que propician un cambio». *MarcoELE* 18.

GASCA JIMÉNEZ, Laura (2017): «El desarrollo del pensamiento crítico y de una conciencia social crítica: metodología y prácticas pedagógicas de un curso de nivel intermedio B1 de ELE ». *Revista Internacional de Lenguas Extranjeras*, 6, 930.

GONZÁLEZ PLASENCIA, Yeray (2017): «INCLUSO PLUS ULTRA: Revisión conceptual y metodológica de la competencia intercultural en E/LE». *MarcoELE* 25.

HERRERA, Francisco Y CONEJO, Emilia (2009): «Tareas 2.0: la dimensión digital en el aula de español lengua extranjera». *MarcoELE* 9.

HUANG, Yun-Ting (2015): «Las dimensiones culturales aplicadas a la enseñanza/aprendizaje de ELE: un análisis de caso entre la cultura española y la cultura china». *MarcoELE* 20.

MARTÍNEZ LAGARES, María Dolores (2015): De la comunicación intercultural al aprendizaje intercultural en la clase de español ». *MarcoELE* 21.

MARTÍNEZ PÉRSICO, Marisa (2014): «Permeables a la cultura a través de la lengua. La incorporación de contenidos socioculturales de España e Hispanoamérica en la clase de ELE ». *MarcoELE* 19.

MESSINA ALBARENQUE, Claudia (2015): «Evaluar la conciencia intercultural. Una autoevaluación guiada». *MarcoELE* 20.

MORENO MORENO, Rosa María y ATIENZA CERREZO, Encarna (2016): «Abordar la interculturalidad en el aula desde el desarrollo de la competencia intercultural del profesorado ». *MarcoELE* 22.

OSPINA GARCIA, Santiago (2018): «Derechos humanos y pedagogía crítica en clase de español como lengua extranjera ». *MarcoELE* 27.

PASTOR CESTEROS, Susana (2010): «Enseñanza de español con fines profesionales y académicos y aprendizaje por contenidos en contexto universitario ». *Testi e linguaggi* 4, 71-88.

SÁNCHEZ TRUJILLO, María de los Ángeles (2017): «La competencia intercultural y el aprendizaje del castellano como segunda lengua». *MarcoELE* 24.

SANTIAGO GUERVÓS, Javier (2010): «La competencia cultural en la competencia comunicativa: hacia una comunicación intercultural con menos interferencias». *MarcoELE* 11, 113-130.

SOTO-RUBIO, María Gabriela (2017). *Paisaje lingüístico e inteligencias múltiples en la enseñanza de español como lengua extranjera*. Trabajo fin de máster en Estudios Hispánicos Avanzados. Valencia: Universitat de València.

VALLÈS I SANCHIS, Ismael (2003): «Aproximació a la imatge lingüística de la ciutat de València ». *Cuadernos de Geografía*, 73-74, 391-400.

VALLS CAMPÀ, Lluís y DÍAZ AYUGA, Juan Manuel (2017): «MI VECINO JAPÓN: Un proyecto de intercambio cultural en línea inspirado en el modelo CULTURA». *MarcoELE* 25.

